

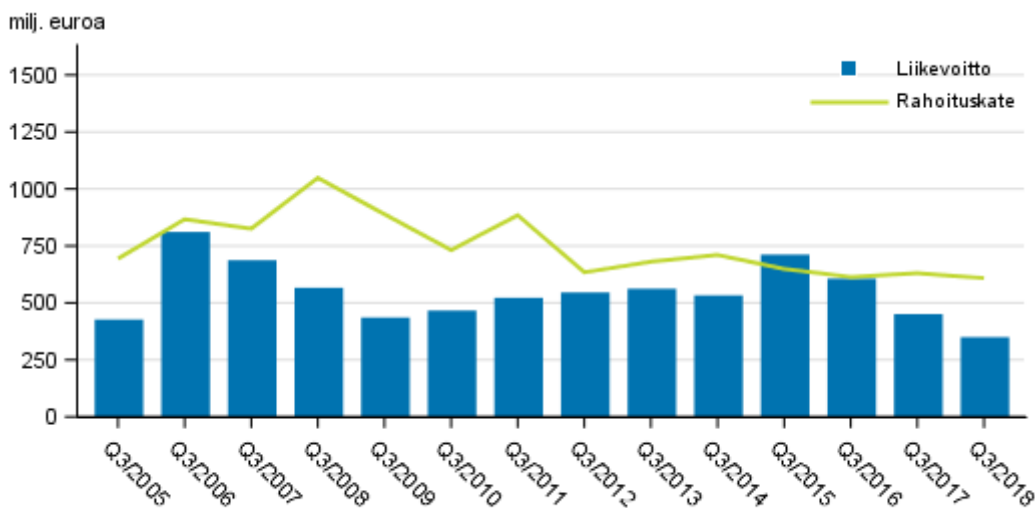
Luottolaitosten tilinpäätökset

2018, 3. vuosineljännes

Suomessa toimivien pankkien rahoituskate ja liikevoitto laskivat vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä

Suomessa pankkitoimintaa harjoittavien luottolaitosten rahoituskate oli vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä 609 miljoonaa euroa ja liikevoitto 350 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna rahoituskate pieneni 21 miljoonaa euroa ja liikevoitto 101 miljoonaa euroa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen luottolaitosten tilinpäätöstilastosta.

Suomessa toimivien pankkien rahoituskate ja liikevoitto 3. neljännes 2005-2018, milj. euroa

Korkotuotot ja korkokulut

Suomessa pankkitoimintaa harjoittavien luottolaitosten korkotuottoja kertyi vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä 1,2 miljardia euroa ja korkokuluja 616 miljoonaa euroa. Näiden erotuksena laskettava rahoituskate oli 609 miljoonaa euroa. Verrattuna edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen rahoituskate laski 21 miljoonaa euroa, eli noin 3,4 prosenttia. Luottolaitosten uudistuneista

FINREP-raportointikäytännöistä johtuen rahoituskate ei kuitenkaan ole kaikilta osin täysin vertailukelpoinen vuoden 2018 ja aiempien vuosien välillä.

Hallintokulut

Hallinnon kulut ovat Suomessa toimivien pankkien suurin yhteenlaskettu kuluerä. Hallinnon kuluja pankeilla oli kolmannella neljänneksellä 669 miljoonaa euroa, mikä oli 99 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuosi aiemmin. Palkat ja palkkiot olivat hallinnon kuluista 44,3 prosenttia. Edeltävän vuoden kolmanteen neljännekseen nähden yhteenlasketut palkat ja palkkiot pienivät 11 miljoonalla eurolla 296 miljoonaan euroon.

Liikevoitto

Liikevoitto eli voitto jatkuvista toiminnoista ennen veroja oli 350 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden kolmanteen neljännekseen nähden liikevoitto pieneni 101 miljoonalla eurolla. Luottolaitosten uudistuneista FINREP-raportointikäytännöistä johtuen liikevoitto ei kuitenkaan ole kaikilta osin täysin vertailukelpoinen vuoden 2018 ja aiempien vuosien välillä.

Tase

Taseiden yhteenlaskettu arvo oli 383 miljardia euroa. Tase oli 2,9 prosenttia suurempi vuodentakaiseen nähden. Oman pääoman osuus taseiden loppusummasta oli 4,0 prosenttia, eli 15 miljardia euroa. Edeltävän vuoden vastaavasta neljänneksestä pankkien oma pääoma pieneni 2 miljardia euroa. Luottolaitosten uudistuneista FINREP-raportointikäytännöistä johtuen taseen erät eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia vuoden 2018 ja aiempien vuosien välillä.

Suomen pankkisektorilla vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä tehty yritysjärjestely selittää osan tuloslaskelman ja taseiden, erityisesti oman pääoman poikkeuksellisista muutoksista.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomessa toimivien pankkien tuloslaskelma 1.1.- 30.9.2018, 1 000 euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Suomessa toimivien pankkien tase 1.1.- 30.9.2018, 1 000 euroa.....	6

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Suomessa toimivien pankkien korkotuotot ja palkkiotuotot, 3. neljännes 2005-2018, milj. euroa.....	8
Liitekuvio 2. Suomessa toimivien pankkien liikevoitto, neljänneksittäin 2009-2018, milj. euroa.....	8
Laatuseloste: Luottolaitosten tilinpäätökset.....	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomessa toimivien pankkien tuloslaskelma 1.1.- 30.9.2018, 1 000 euroa

	1.1.- 30.9.2018				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
Korkotuotot	1 119 696	1 645 817	650 263	153 849	3 569 624
(Korkokulut)	757 103	948 768	55 843	24 573	1 786 287
RAHOITUSKATE	362 592	697 050	594 419	129 275	1 783 337
(Kulut vaadittaessa takaisinmaksettavasta osakepääomasta)
Osinkotulot	36 672	..	264 943	..	309 693
Palkkiotuotot	269 588	867 443	350 808	90 086	1 577 926
(Palkkiokulut)	107 677	134 552	36 070	13 453	291 752
Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaamiseen pois taseesta liittyvät voitot tai (-) tappiot, kun niitä ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina ja -velkoina, netto	20 832	12 771	717	2 706	37 025
Voitot tai (-) tappiot kaupankäyntiä varten pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista, netto	149 742	21 660	3 963	..	175 366
Voitot tai tappiot kaupankäyntirahaston ulkopuolisista rahoitusvaroista, jotka on pakko arvostaa käypään arvoon tulovaikutteisesti, netto	790	-4 718	232
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät voitot tai (-) tappiot, netto	19 497	..	-1 127	..	18 337
Voitot / (-) tappiot suojauslaskennasta, netto	-539	-506	-11 549
Kurssierot [voitto / (-) tappio], netto	-22 943	8 269	11	82	-14 581
Voitot tai (-) tappiot, jotka liittyvät rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien kirjaamiseen pois taseesta, netto	..	556	..	1 356	..
Liiketoiminnan muut tuotot	42 310	158 504	48 299	13 424	262 537
(Liiketoiminnan muut kulut)	60 287	13 180	134 050	33 719	241 237
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ, NETTO	713 438	1 609 125	1 093 048	191 991	3 607 601
(Hallinnon kulut)	340 873	1 081 336	571 701	115 497	2 109 408
josta: (Henkilöstökulut)	153 178	503 214	234 465	54 611	945 468
josta: (Muut hallintokulut)	187 695	578 122	337 236	60 886	1 163 940
(Poistot)	35 564	50 990	21 585	6 944	115 083
Tehdyistä muutoksista johtuvat voitot tai (-) tappiot, netto
(Varaukset / (-) varausten peruutukset)	-407	-4 027	-412	-370	-5 216
(Rahoitusvarojen arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruuntuminen, kun niitä ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina)	9 687	-1 568	1 948	2 281	12 348
(Tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen sijoitusten arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruutus)
(Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruutus)	8 076	..	13 737
Tuloslaskelmaan kirjattu negatiivinen liikearvo

	1.1.- 30.9.2018				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
Voiton tai (-) tappion osuus sijoituksista tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin
Voitto tai (-) tappio myytävänä olevista pitkäaikaisista omaisuuseristä ja luovutettavien erien ryhmistä, jotka on luokiteltu myytäväksi mutta joita ei voida pitää lopetettuina toimintoina
VOITTO TAI (-) TAPPIO JATKUVISTA TOIMINNOISTA ENNEN VEROJA	327 750	489 736	490 150	67 639	1 375 275
(Verokulut tai (-) -tulot, jotka liittyvät jatkuvista toiminnoista johtuviin voittoihin tai tappioihin)	78 273	83 881	44 058	26 160	232 372
VOITTO TAI (-) TAPPIO JATKUVISTA TOIMINNOISTA VEROJEN JÄLKEEN	249 476	405 855	446 092	41 479	1 142 903
Voitto tai (-) tappio lopetetuista toiminnoista verojen jälkeen
KOKO VUODEN VOITTO TAI (-) TAPPIO	249 476	405 855	446 092	41 479	1 142 903

1) Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Liitetaulukko 2. Suomessa toimivien pankkien tase 1.1.- 30.9.2018, 1 000 euroa

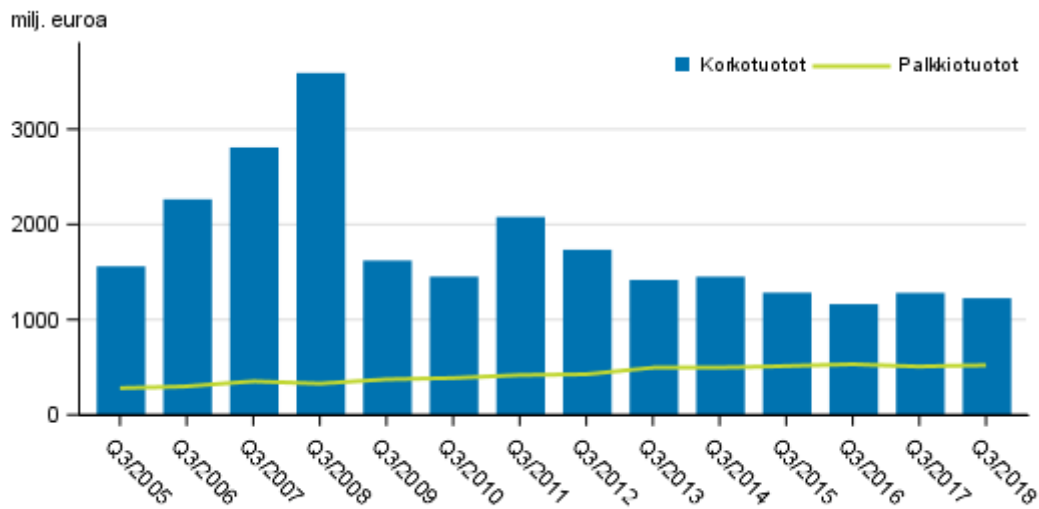
	1.1.- 30.9.2018				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
VASTAAVAA
Käteinen, kassan saldot keskuspankeissa ja muut vaadittaessa maksettavat talletukset	15 239 007	83 995 109	1 148 550	671 697	101 054 364
Kaupankäyntiä varten tarkoitetut rahoitusvarat	4 056 262	1 237 904	75 844	..	5 370 010
Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset rahoitusvarat, jotka on pakko arvostaa käypään arvoon tulosvaikutteisesti	533 360	7 076 991	6 129 143	603 186	14 342 681
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	613 478
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	15 494 775	1 036 208	21 494 981
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat	48 545 254	107 112 179	69 105 019	9 050 785	233 813 237
Johdannaissovimukset - suojauslaskenta	252 336	50 684	454 066
Suojauskohteiksi hyväksyttävien erien käyvän arvon muutokset korkoriskin portfoliosuojauksessa
Sijoitukset tytäryhtiöihin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin	1 159 513	212 790	15 583	10 022	1 397 909
Aineelliset hyödykkeet	25 569	90 784	677 110	123 049	916 512
Aineettomat hyödykkeet	190 040	582 121	7 358	33 694	813 214
Verosaamiset	6 793	106 202	25 669	5 738	144 403
Muut varat	849 965	1 409 219	70 293	60 036	2 389 513
Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja luovutettavien erien ryhmät
VARAT YHTEENSÄ	86 704 787	206 928 046	77 555 214	11 645 101	382 833 147
VASTATTAVAA
Kaupankäyntiä varten tarkoitetut rahoitusvelat	2 928 585	1 240 650	44 144	..	4 213 379
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat
Jaksotettuun hankintamenuon kirjatut rahoitusvelat	76 476 689	201 746 928	65 592 374	10 174 216	353 990 207
Johdannaissovimukset - suojauslaskenta (velat)	307 927	..	61 969	..	470 694
Suojauskohteiksi hyväksyttävien erien käyvän arvon muutokset korkoriskin portfoliosuojauksessa	31 088	96 181
Varaukset	7 790	102 967	10 424	2 166	123 348
Verovelat	29 759	68 518	18 795	6 989	124 061
Vaadittaessa takaisinmaksettava osakepääoma
Muut velat	3 286 606	2 452 939	2 114 656	388 310	8 242 510
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat
VELAT YHTEENSÄ	83 076 019	206 038 365	67 842 483	10 609 408	367 566 274
Pääoma	802 165	..	3 579 324	..	4 527 113
Rahasto, johon ylikurssi kirjataan	558 792	569 112

	1.1.- 30.9.2018				
	Liikepankit	Ulkomaiset pankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Pankit yhteensä
Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit (muu kuin pääoma)
Muu pääoma	25 821
Kertyneet muun laajan tuloksen erät	47 352	..	28 675	..	141 488
Kertyneet voittovarat	1 008 944	263 058	3 578 320	517 615	5 367 938
Uudelleenarvostusrahastot
Muut rahastot	937 852	161 636	2 080 321	336 099	3 515 908
(-) Omat osakkeet
Emoyrityksen omistajille osoitettava voitto tai tappio	249 476	405 855	446 091	41 479	1 142 902
(-) Väliosingot
Vähemmistön osuudet [määräysvallattomien omistajien osuudet]
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 628 768	889 681	9 712 732	1 035 693	15 266 875
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	86 704 787	206 928 046	77 555 215	11 645 101	382 833 149

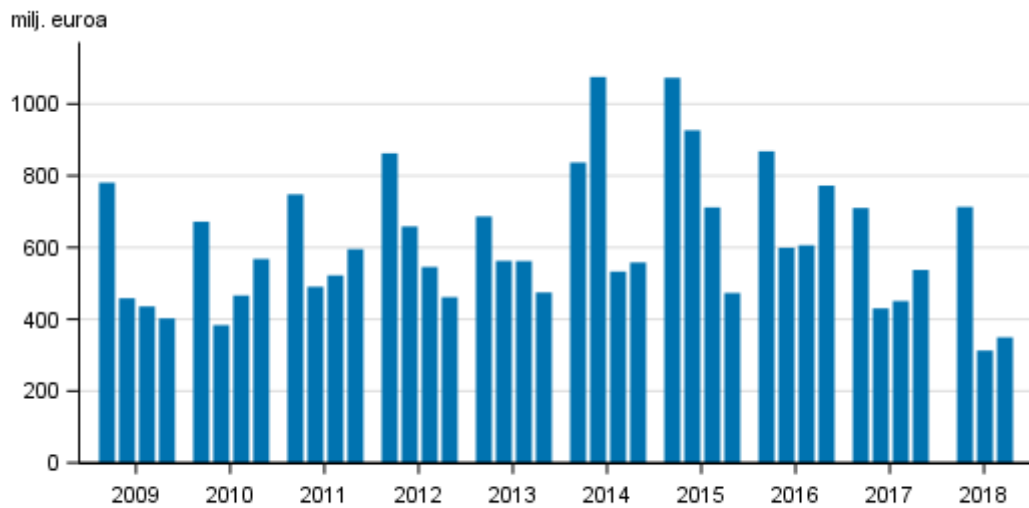
1) Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Suomessa toimivien pankkien korkotuotot ja palkkiotuotot, 3. neljännes 2005-2018, milj. euroa

Liitekuvio 2. Suomessa toimivien pankkien liikevoitto, neljänneksittäin 2009-2018, milj. euroa

Laatuseloste: Luottolaitosten tilinpäätökset

1. Tilastotietojen relevanssi

Luottolaitosten tilinpäätöstilasto kuvaa Suomessa toimintaa harjoittavien luottolaitosten sekä suomalaisten luottolaitosten ulkomaisten sivukonttorien toiminnan kehitystä. Tilasto sisältää tuloslaskelman ja taseen, joissa eritellään luottolaitosten tilinpäätösten keskeisimpiä virta- ja varantosuureita.

Tilaston tulkinnan kannalta on tärkeää huomata, että luottolaitoksia ei tarkastella tilastossa konserneina vaan itsenäisinä instituutioina. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että neljännesvuosittaiset tuloslaskelmatiedot esitetään tilastossa yleensä kumulatiivisina. Siten alkuvuonna lopettaneiden luottolaitosten tuloslaskelmat ovat tilastossa mukana kyseisen vuoden loppuun asti. Koska tase kuvaa tietyn hetken varoja ja velkoja, tasetietoja ei voida esittää kumulatiivisina, vaan tase kertoo kunkin neljänneksen päätöspäivän tilanteen. Lopettaneet luottolaitokset putoavat siis pois tilastossa esitettävästä taseesta heti lopettamista seuraavalla neljänneksellä. Tästä erosta johtuen tuloslaskelman tilikauden voitto ei välttämättä täsmää täysin taseen tilikauden voittoon.

Tiedonkeruun määrittelyvaiheessa on huomioitu mm. Euroopan kansantalouden tilinpitoasetuksen, nk. FISIM-asetuksen, neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon, alueellisen panos-tuotoksen sekä EU:n rakennetilastoasetuksen luottolaitosliitteen edellyttämät tiedot. Lisäksi osa kerättävistä tiedoista toimii Finanssivalvonnan valvontatoimen pohjana.

Käytetty tilinpäätöskaava perustuu valtiovarainministeriön asetukseen luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä sekä Finanssivalvonnan em. asetusta täydentävään määräykseen. Tiedot kerää Finanssivalvonta kaikilta Suomessa toimivilta pankeilta sekä muilta luottolaitoksilta ml. ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa.

Tiedonantovelvollisuus perustuu Tilastolakiin (280/2004/14§) sekä Finanssivalvonnasta annettuun lakiin (878/2008/18§ ja 60§) ja valtiovarainministeriön asetukseen.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään kokonaistutkimuksena suorana tiedonkeruuna kaikilta Suomessa toimivilta pankeilta sekä muilta luottolaitoksilta ml. ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa. Tiedot kerätään sähköisesti.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laatu on hyvä. Tilasto perustuu luottolaitosten kirjanpitoon. Aineistolle tehdään tarkastusvertailuja luottolaitosten julkaistuihin tilinpäätöksiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tarkat julkaisupäivät näkyvät tämän sivuston kohdassa "Tulevat julkistukset".

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkaistaan verkkojulkaisuna Tilastokeskuksen sivuilla. Vuoden 2008 loppuun asti tiedot julkaistiin myös osana Rahalaitokset painojulkaisua.

Tuloslaskelma- ja tasetietojen aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 1999 alkaen tilaston verkkosivulla tietokantatalukkona. Lisäksi Tilastokeskus tuottaa pyynnöstä muita aikasarjoja luottolaitosten liiketoimintaa kuvaavista luvuista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2018 alussa useimmat aikasarjat katkeavat tilinpäätöskäavan muutoksen takia, kun FINREP-raportoinnissa otettiin käyttöön uusi IFRS 9 -tilinpäätösstandardi. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskäavalla tuotetut luottolaitosten tilinpäätökset on saatavissa vuosilta 1995-2004, 2005-2013 ja 2014-2017.

Vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä Luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston liite- ja tietokantataulut on muutettu vastaamaan paremmin Finanssivalvonnan FINREP-tiedonkeruulomakepohjaa. Muutokset ovat pieniä, eivätkä juurikaan vaikuta Luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston vertailukelpoisuuteen aikaisempiin neljänneksiin nähden.

Vuoden 2016 toisesta neljänneksestä lähtien Finanssivalvonnan FINREP-raportoinnista poistettiin liitetietotaulukoita. Muutoksen vaikutuksesta luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston Liitetaulukoita 3, 4 ja 5 (Kotimaisten talletuspankkien korkotuottojen ja -kulujen erittely, palkkiotuottojen ja -kulujen erittely sekä hallintokulujen erittely) ei ole saatavilla. Jäljelle jääneet FINREP-tilaukukset muuttuivat jonkin verran. Muutokset eivät aiheuttaneet merkittäviä muutoksia luottolaitosten tilinpäätökset -tilastoon ja vertailukelpoisuus aikaisempiin neljänneksiin pääosin säilyi.

Vuoden 2014 alussa aineiston tietosisältö muuttui Finanssivalvonnan FINREP-raportoinnin myötä. Tästä johtuen aikasarjat osin katkeavat eivätkä tiedot ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin verrattuna. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskäavalla tuotetut tiedot on saatavilla vuosista 2005-2013 ja 1995-2004.

Vuoden 2005 alussa useimmat aikasarjat katkeavat tilinpäätöskäavan muutoksen takia. Silloin otettiin käyttöön luottolaitosten tilinpäätösraportoinnissa uusi IAS/IFRS-tilinpäätösstandardi. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskäavalla tuotetut tilinpäätöstilastot luottolaitoksista on saatavissa vuosilta 1995-2004. Vuodesta 1974 vuoteen 1995 tuotettiin tilinpäätösjulkaisuja luottolaitoksista siten, että rahoitusyhtiöt ja luotto-osakeyhtiöt eivät sisällyneet yhtenäistettyyn kehikkoon. Nämä eivät vielä olleet yhtenäisen luottolaitoslainsäädännön piirissä. Ennen vuotta 1974 kustakin pankkiryhmästä tuotettiin erillinen julkaisu, joiden sisällöt poikkesivat jossakin määrin toisistaan myös tilinpäätöskäavan osalta. Tilastokeskus on julkaissut ns. pankkitilastoja vuoden 1970 tiedoista alkaen kaikista pankkiryhmistä. Pankkitilastojen taival alkoi vuoden 1868 säästöpankkitalastosta, joka oli säästöpankkien tarkastajan kertomus säästöpankkien tilasta ja hoidosta.

Lopettaneiden yritysten käsittelyä muutettiin tilaston tuloslaskelmatietojen osalta kolmannella neljänneksellä 2007. Muutos toteutettiin takautuvasti vuoden 2006 alusta alkaen. Aiemmin lopettaneet yritykset putosivat välittömästi lopettamisen jälkeen pois tuloslaskelmatilastosta. Nyt lopettaneiden luottolaitosten tiedot lasketaan mukaan kumulatiiviseen tuloslaskelmatilastoon aina lopettamisvuoden viimeiseen neljännekseen asti. Muutos ei vaikuta tasetietoihin. Muutos parantaa peräkkäisten neljännesten vertailua vuoden sisällä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilasto on tuotettu vallitsevan tilinpäätösstandardin mukaisesti ja on vertailukelpoinen muihin luottolaitosten tilinpäätöstilastoihin nähden. Tilastossa luottolaitoksia tarkastellaan itsenäisinä instituutioina, ei konserneina.

Lisätietoja

Antti Suutari 029 551 3257

Jarkko Kaunisto 029 551 3551

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitusmarkkinat@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Luottolaitosten tilinpäätökset, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-372X (pdf)